

Башманівська Л. А. Вплив інтернет-технологій на формування особистості учня в умовах інформаційного простору / Л. А. Башманівська // Інформаційні технології в освіті на науці: Збірник наукових праць. – Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Богдана Хмельницького, 2016. – Випуск 8. – С. 35-39.

УДК 004. 738. 5: 37. 03

**ВПЛИВ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ НА ФОРМУВАННЯ
ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО
ПРОСТОРУ**

*Башманівська Л.А.,
Житомирський державний університет
імені Івана Франка,
м. Житомир
e-mail: lyubov_andreevna11@ukr.net*

У нинішньому глобалізованому світі розвиток суспільства тісно пов'язаний з розвитком інформаційно-комунікаційних технологій. Особлива роль відведена комп'ютеризації та інформатизації, що потребує від учнів нових знань, умінь і навичок, адаптованих до сучасних умов інформаційного суспільства. У зв'язку з цим, активно впроваджуються в навчальну практику середньої школи інтернет-технології, які стали невід'ємною частиною освітньої галузі, засобом розповсюдження інформації, середовищем спілкування людей і мають широкі можливості для використання, включаючи дистанційні курси, інтерактивні словники, енциклопедії, перекладачі тощо. Інтернет-технології відповідають сучасним світовим і європейським тенденціям, надають усім рівний доступ до якісної освіти й при грамотному використанні сприяють розвитку особистості. Сьогодні це джерело різноманітної інформації, один із засобів

підвищення фахових знань, отримання подальшої освіти, вибору майбутньої сфери діяльності, що актуально для школярів загальноосвітньої школи, адже саме вони є активними користувачами мережі. Але проблема в тому, що учні не завжди адекватно сприймають отриману інформацію й розуміють справжній зміст повідомлення. Дуже часто вони не шукають необхідні знання, а просто розважаються, сидячи за численними комп'ютерними іграми. Тому питання впливу інтернет-технологій на формування особистості учня є сьогодні надзвичайно актуальним, оскільки ці сучасні засоби зумовлюють інформаційні відносини в суспільстві, диктують нові умови взаємодії особистості зі світом.

Вагомий внесок у з'ясування сутності цієї проблеми зроблено вченими та педагогами, які вивчали роль комп'ютерних технологій в умовах становлення інформаційного суспільства та розглядали різні аспекти впливу Інтернету на особистість молодої людини. Серед них І. Адамова, П. Бісіркін, І. Бакаленко, С. Дембіцька, О. Кобилянський, Т. Кулик, Г. Мартинюк, В. Мирошниченко, С. Оліфіренко, І. Пиголенко, С. Яшанов та ін. Учені відзначають, що на сучасному етапі розвитку суспільства проблема впливу інтернет-технологій на молоде покоління та впровадження їх у навчальний процес середньої та вищої школи є досить актуальною. Особливо це стосується школярів, які дуже чутливі до різних соціальних перетворень, оскільки засвоєння моральних і соціальних норм проходить у них різними шляхами, зокрема й через Інтернет. Тим більше, що в нинішню епоху постмодернізму інформаційні відносини є провідними.

Метою нашої розвідки є дослідження впливу сучасних інтернет-технологій на формування особистості учня в умовах інформаційного простору; обґрунтування ефективності використання цих інформаційних засобів у навчально-виховному процесі. Комунікаційні мережі нині є безперервним потоком інформації, доступним практично кожному, і впливають не тільки на школярів, а й на суспільство в цілому. Навіть

важко собі уявити масштаби й міру цього впливу на конкретну особистість, а учнів особливо.

Сьогодні думки дослідників зазначеної проблеми розділилися. Багато вчителів, психологів та інших фахівців відзначають негативний вплив інтернет-простору на формування особистості учня, адже в комп'ютерних мережах часто розповсюджується різна інформація сумнівного змісту. Окрім того, можна констатувати неконтрольоване використання нинішніми учнями інтернет-ресурсів, зокрема комп'ютерних ігор, телевізійних розважальних програм, що призводить до зниження критичності сприймання отриманої інформації та як наслідок – недооцінювання ролі книги, образотворчого мистецтва, музики тощо. Тому вкрай важливо розвивати незалежне ставлення до інформації, свідомий підхід до вибору матеріалу, адекватну оцінку низькопробної продукції. Адже майбутнє молодого покоління багато в чому залежить саме від якості отриманої інформації, вміння її аналізувати й оцінювати.

Водночас дослідники констатують і позитивний вплив інтернет-технологій на формування молодого людини, її моральний розвиток. Адже всім давно зрозуміло, що сучасне життя неможливо уявити без широкого використання ІКТ. Через це фахівці різних галузей знань вважають, що всі зусилля потрібно спрямувати на пошук сприятливих для розвитку учнів резервів сучасних інформаційних технологій, шляхів адекватного сприйняття ними матеріалів, гармонійного співіснування, але із збереженням власної особистісної цілісності. Це потребує не тільки знань сучасних технічних засобів отримання інформації та вміння працювати з ними, а й навичок самостійної роботи з цими ресурсами, високого рівня критичного мислення, творчих здібностей учнів, здатності орієнтуватися в єдиному освітньому просторі. У зв'язку з цим, фахівці намагаються знайти шляхи сприйняття учнями нових інформаційних матеріалів. Хоч і не вважають інтернет-простір цілком безпечним, але шукають такі резерви, які будуть психологічно сприятливі для школярів, бо сьогодні ці засоби

стають, окрім спілкування, ще й важливим способом пошуку інформації, зокрема пізнавального та навчального характеру.

На думку І. Адамової та М. Уграк, перевагами використання інтернет-технологій є можливість отримати найсучаснішу інформацію з будь-якої теми, користуватися різними джерелами, переробляти та відбирати найголовніше; ці технології пропонують максимальні зручності при вивченні навчального матеріалу, дозволяють отримувати інформацію з мінімальними витратами часу [1, с. 377]. І. Пиголенко вважає, що інтернет-технології є ключовим елементом у здійсненні комунікацій, сховищем і джерелом інформації, середовищем навчання та праці [2, с. 2]. В. Мирошніченко інтернет-навчання вважає безмежним джерелом інформації, яке дозволяє швидко й широко розкрити певне питання; це можливість інтерактивного спілкування [3]. О. Бовкун пропонує варіанти використання учнями інтернет-ресурсів: різні види домашніх завдань з метою пошуку потрібної інформації (фактичних матеріалів, документів, карт, ілюстрацій тощо); спілкування за допомогою форумів, чатів, відеоконференцій, участь в інтернет-олімпіадах; написання проектної роботи, що передбачає широке використання інтернет-ресурсів, адже розвиває не тільки пізнавальні навички, а й уміння самостійно орієнтуватися в інформаційному просторі [4].

Орієнтуючись у сучасному інтернет-середовищі, учні мають можливість для культурного обміну та особистісного росту. Вони не завжди в реальному житті можуть ознайомитись із шедеврами національної та світової літератури, музики, кіно, живопису. Тут їм знадобляться інтернет-ресурси, що допоможуть краще пізнати світ. Сприятли культурному збагаченню та художньо-естетичному розвитку можуть, зокрема, пізнавальні телевізійні програми, відеофільми, художня література, інтернет-сайти тощо, які збагачують поліхудожнє середовище, формують художню картину світу.

Із широким упровадженням інтернет-технологій школярі мають можливість користуватися віртуальними бібліотеками, які містять величезний запас інформації. Це дозволяє значно покращити процес пошуку необхідного матеріалу, отримати доступ до бібліотечного фонду, представленого електронними аналогами різних видань (книг, журналів, газет тощо). Учні можуть скористатися електронними підручниками й посібниками, тестовим програмами з метою перевірки засвоєння знань, що є особливо актуальним для абітурієнтів при підготовці до ЗНО.

Велику користь Інтернет може принести під час пошуку різних термінів, визначень, перекладу слів, адже школярі мають широкий доступ до словників. При підготовці до уроків як учителі, так і учні знаходять багато інформації з малюнками, фотографіями, картинами, газетними та журнальними статтями; колекцію звукових файлів, текстових документів, різних історичних, наукових, пізнавальних матеріалів. Розвиток мережі Інтернет надає можливість широкого його використання в будь-якому місці й у будь-який час, зручний для учнів. Вони можуть брати активну участь у дистанційних конкурсах, олімпіадах та інших заходах, умови яких розміщені на сайтах, де кожен може з ними ознайомитися. Використання інтернет-технологій відкриває можливості для участі всіх бажаючих.

Таким чином, можемо констатувати той факт, що в умовах сучасного інформаційного простору функціонування якісної освіти неможливе без використання інтернет-технологій, які впливають на формування особистості учня, сприяють його культурному збагаченню та художньо-естетичному розвитку, але за умови зростання грамотності школярів у роботі з комунікаційними мережами, розвитку вмінь компетентно поводитися з інформаційними ресурсами, критично сприймати й відбирати з величезного потоку потрібну інформацію та орієнтуватися в ній. Інтернет-технології мають величезний освітній потенціал, при їх використанні відбувається становлення нової особистості, яка здатна критично мислити, орієнтуватися в сучасному освітньому просторі.

Література:

1. Адамова І. З. Використання інтернет-технологій у навчальному процесі / І. З. Адамова, М. І. Уграк // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. – 2014. – Вип. 1. – С. 374-379.

2. Пиголенко І. В. Інтернет-технології як засіб формування ціннісних орієнтацій студентства на шляху до інформаційного суспільства (на прикладі НТУУ “КПІ”): автореф. дис. ...канд. філос. наук / І. В. Пиголенко. – Київ, 2007. – С. 7.

3. Мирошниченко В. О. Використання сучасних інформаційних технологій: формування мультимедійної компетентності. – [Електронний ресурс] / В. О. Мирошниченко. – Режим доступу: pidruchniki.com/.../didaktichni_mozhливosti_internet-tehnologiy

4. Бовкун О. В. Використання засобів ІКТ для підвищення ефективності уроку історії. – [Електронний ресурс] / О. В. Бовкун. – Режим доступу: klasnaocinka.com.ua/ru/article/vikoristannya-zasobiv-ikt-dlya-pidvishchennya-efek.html

Анотація

У статті розглянуто проблему впливу інтернет-технологій на формування особистості школярів, обґрунтовано ефективність їх використання в навчально-виховному процесі.

Ключові слова: *Інтернет, інтернет-технології, інтернет-ресурси, ІКТ, формування особистості учня.*

Аннотация

В статье рассматривается проблема воздействия интернет-технологий на формирование личности учеников, обосновывается эффективность их использования в учебно-воспитательном процессе.

Ключевые слова: *Интернет, интернет-технологии, интернет-ресурсы, ИКТ, формирование личности ученика.*

Summary

The article focuses on the problem of influence of internet technologies on the formation of students' personality; the effectiveness of their use in teaching and educational process is substantiated.

Key words: *Internet, Internet technologies, Internet resources, ICT, formation of student's personality.*